

דרושה הסדרה ברורה במרחב הכפרי

מאיר צור

מזכ"ל תנועת המושבים
ויו"ר התאחדות חקלאי ישראל

נוכח האיומים הרבים המקיפים את ישראל מסביב מבחינתנו אנחנו הצרה הכי גדולה של עצמנו. האיום המרכזי על המדינה הוא המנגנון הביורוקרטי הנורא שפועל בארץ ושאי אפשר לפרוס אותו למרות שהכרח לעשות זאת.

בלי קק"ל לא הייתה בישראל התיישבות כמו שהיא מוכרת כיום ובלי הפיתוח שהשקיעה קק"ל בהתיישבות היינו נתונים במצב אחר לחלוטין. התרומה של קק"ל לפיתוח הארץ והחקלאות היא מדהימה. פשוט מדהימה. ועל התרומה הזו של קק"ל אני מבקש להודות, בשם החקלאים ובשם התיישבות. אבל יש גם אבל הצמוד לתודה הזו. ואני שואל את עצמי מה היה קורה במדינת ישראל או בהתיישבות, אם אבותינו, כשעלו על הקרקע, היו חושבים לא רק איך מפתחים את המדינה ואיך "עושים ציונות" ושומרים עליה, אלא היו חושבים גם על עצמם. חושבים איך הם שומרים לעצמם זכויות בקרקע. למרבה הצער הם לא עסקו בזה. הם עסקו בשמירה, בחקלאות, בפיתוח, בצבא ובנוער. את זכויות הקניין שהגיעו להם השאירו בצד. התוצאה המרה: היום אנו נאלצים לעבור שבעה מדורי גיהנום כדי לבנות עוד בית. למרבה הצער נוכח האיומים הרבים שמקיפים אותנו מסביב האיום המרכזי על מדינת ישראל הוא מדינת ישראל עצמה והמנגנון הביורוקרטי הנורא שפועל כאן ושאי אפשר לפרוס אותו למרות שצריך לעשות זאת.

לפני זמן מה בישיבה במשרדי התמ"ת. ישבנו מול אנשים שהתרשמתי שהם באמת רוצים לעזור. אך הם ישבו מולנו כמו קונילמלים שלא יודעים מה לעשות. אמרתי להם בנימוס רב: חברים, לא באתי כדי שתסבירו לי מה אי אפשר לעשות, אני מבקש, ממש מתחנן, עזרו לנו. בלי עובדים נוספים החקלאים קורסים. והם יושבים מולנו ומסתכלים עלינו וזה על זה ולא מצליחים למצוא את הפתרון.

צר לי שאני צריך לומר זאת כך: הבעיה היא אנחנו. דאעש בסיני לא יאיים עלינו. דאעש זה צרות של אחרים. אנחנו הצרה הכי גדולה של עצמנו ועל הצרה הזו אנו צריכים ללמוד להתגבר. אסור לנו להיזכר במה שהיה ולבכות את העבר, אנחנו צריכים להסתכל קדימה אל עבר עתיד טוב יותר. והעתיד שלנו חייב להיות להסדרה במרחב הכפרי. אנחנו חייבים להגיע עכשיו מול המדינה להסדרה מהיום ולתמיד. אולי הדיונים האינסופיים מעצבנים אבל חובתנו להגיע לנקודה שהנכדים שלנו והנינים שלנו יידעו מה יש להם ואיזה מרחב כפרי קיים בעבורם. כי את מה שלא נסגור היום, יהיה יותר קשה להשגה בעתיד. הגענו להסדר חכירה מול המדינה. אינני יכול לומר שזה ההסכם הטוב ביותר. אבל אני יכול לומר בוודאות שזה ההסדר הכי טוב שאפשר להגיע אליו עכשיו. לי ולכול העוסקים במלאכה הקשה הזו ברור שמה שלא נשיג עכשיו, יהיה יותר גרוע להשגה בעתיד.

**"ההתנהגות נגד
המרחב הכפרי
היא שערורייה.
שערורייה,
שמתייחסים
אלינו בצורה
בזויה. לוקחים
אנשים מבוגדים
ומאמללים אותם."**

דוגמה שתבהיר את הקשיים ניתן להביא מהבג"צ שניהלנו על החלטה 979 שסוף סוף השתחרר מזרועות בג"ץ. זו החלטה לא פשוטה, אבל עדיין היא עושה סדר בדברים וחובתנו להתקדם אתה. נכון שאנחנו צריכים לתקן את השמאות, אבל בסוף צריך לעגן את הזכות ולהוציא את המנהל מהטיפול בנושא חלקת המגורים.

בג"ץ "הקשת הדמוקרטית המזרחית" היה פגיעה קשה מאד. מבחינתנו המדינה לא הבינה את מהות העניין. אבל בסופו של דבר אנחנו חיים במדינת חוק שבה קיים בית המשפט ואנחנו לא יכולים לבוא ולהצהיר "נפגעת, ובגלל שנפגעת אני לא מקבל את ההחלטה". זו תפיסת העולם שלנו ועל כן התיישרנו עם ההחלטה.

אני פונה אל כול אלה שהתנגדו לנו ופעלו נגדנו להיות קצת יותר ממלכתיים, ולהיות קצת יותר מחוברים, ולהיות קצת יותר עם ערבות הדדית ואישית כלפי המרחב שלנו. אני אומר את הדברים הכואבים האלה מתוך תפיסת העולם שבמדינת ישראל זה לא יכול להיות אחרת. לא יכול להיות שאיזה גוף יסמן לעצמו כיעד את המרחב הכפרי וכל ברזנט שתוקעים במרחב הכפרי, מיד מגיע לשם מישהו ובשם איזה "צדק" מתנפלים עלינו ב"עליהום, עליהום, עליהום". התנהגות שכזו לא תעבוד, היא רק תגרום נזק. אני מבקש מכולם, בואו נתיישר למתווה סביר ולערבות הדדית. ההתנהגות הנוכחית היא שערורייה.

שערורייה, שמתייחסים אלינו בצורה בזויה. לוקחים אנשים מבוגרים ומאמללים אותם. ואני מדגיש: מאמללים אותם כמושבים ובקיבוצים בצורה לא הגיונית.

קיימות דרכי פעולה ושילוב אחרות. אנחנו יכולים להיות חלק מהפתרון. אם ממשלת ישראל תקבל החלטה אמתית, אני מצהיר כאן שאפשר לבנות במרחב הכפרי לפחות 50,000 יחידות דיור, בלי שזה יעלה לישראל שקל. המדינה תקבל הרבה כסף מההיוון שלנו, אם יאפשרו לנו לעשות את זה. אנחנו מצויים כבר שנתיים בפילוט של ארבעה מושבים ולא מצליחים להתקדם כמו שצריך. המדינה יכולה לפתור את הבעיה. עם שיתוף פעולה של המדינה אפשר להקים כאן מרחב כפרי עם תיירות כפרית מדהימה, שמכול העולם יבואו לראות אותו וללמוד ממנו. לראות את החלק היפה של ישראל, את החקלאות המפוארת, שנהיה מקור לגאווה. אבל בשביל זה דרוש שיתוף פעולה ולא התנגדויות-תמיד. רק יחד נוכל להצליח.